

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 003-01/15-1/
Ljubljana, 20. 12. 2016

EPA 482-VII

Dr. Milan Brglez
predsednik Državnega zbora
Republike Slovenije

Državni svet Republike Slovenije je na 26. izredni seji 20. 12. 2016, ob obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-S), ki ga je Državni zbor sprejel na 25. redni seji 15. 12. 2016, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel

ZAHTEVO,

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-S)

Državni svet je Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (v nadaljevanju: zakon) nasprotoval že v okviru zakonodajnega postopka, saj meni, da je sistem lokalne samouprave v Sloveniji stabilen, kar pa lahko ogrozimo z institutom odpoklica oziroma predčasne razrešitve župana. Tak parcialni predlog o vzpostavitvi instituta odpoklica župana v odnosu do funkcionarjev na državni ravni izhaja iz prepričanja o nepotrebnosti lokalne samouprave in ne pomeni nadgradnje zakonskega okvira za spodbujanje sodelovanja občanov pri sprejemanju odločitev v občini.

Čeprav je zakonodajalec določil višji prag za vložitev pobude za vložitev zahteve za odpoklic župana, kot je bilo sprva predvideno (podpisi najmanj 3 % volivcev v občini, ki so glasovali v prvem krogu na zadnjih rednih volitvah za župana, vendar ne manj kot 15 volivcev in ne več kot 2500 volivcev v občini), pa to ne rešuje problematike nezadovoljstva občanov z delom župana. Državni svet se pridružuje opozorilu Združenja občin Slovenije, Skupnosti občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije, da obstaja bojazen, da se bo to zlorabljal zaradi osebnih interesov posameznikov ali interesnih skupin znotraj občine oziroma za politične namene, kar bi lahko povzročilo destabilizacijo lokalne samouprave. Državni svet poudarja, da bi morali volivci pred glasovanjem na volitvah preveriti kandidate in njihove programe ter na koncu tudi sprejeti odgovornost za odločanje na volitvah.

Po mnenju Državnega sveta bodo župani v drugem in tretjem letu mandata, ko bi imeli volivci zakonsko možnost vlagati pobudo za vložitev zahteve za razpis glasovanja o odpoklicu župana, bili pod vsakodnevnimi pritiski zaradi groženj po odpoklicu in se bodo zato večino časa ukvarjali le z opravičevanjem svojih ravnanj, obenem pa ne bodo sprejemali neprijaznih, vendar nujnih ukrepov, ki so v interesu občine. V času izvajanja postopka za

odpoklic župana (od pobude oziroma zahteve do glasovanja) bi prišlo do ohromitve delovanja lokalne samouprave, saj bi bilo v tem času blokirano odločanje na ravni občine

Medtem ko se med cilji sprememb in dopolnitev Zakona o lokalni samoupravi navaja dajanje možnosti volivcem, da izrazijo pravico do sodelovanja pri vprašanju lokalne oblasti tako, da odpokličejo voljene funkcionarje, se z zakonom vzpostavlja le institut odpoklica župana, ne pa tudi odpoklic drugih voljenih lokalnih funkcionarjev, torej občinskega sveta. Državni svet opozarja, da ključne odločitve v občini (npr. občinski proračun, občinski odloki, plani razvoja občine, odločanje o pridobitvi in odtujitvi občinskega premoženja, itd.) sprejema občinski svet kot najvišji organ odločanja v občini in ne župan. S tega vidika bi bil sicer predlog za istočasno razrešitev oziroma odpoklic župana in občinskega sveta verjetno bolj smiseln, vendar bi bila, kot rečeno, učinkovitost in stabilnost delovanja lokalne samouprave zaradi pritiskov po odpoklicu in izvajanju postopkov za odpoklic sredi mandata ohromljena. Ob tem Državni svet izpostavlja, da večkratna glasovanja (o odpoklicu in v primeru uspešnega odpoklica še izvolitev novega župana na nadomestnih volitvah) zmanjšujejo zanimanje volivcev za izvrševanje aktivne volilne pravice, obenem pa povzročajo stroške za občinske proračune, ki jih predlagatelj zakona sploh ni predvidel.

Državni svet meni, da se župana lahko razreši iz krivdnih razlogov, kar ureja zakon v 90. b členu, medtem ko njegova predčasna razrešitev ne bi smela imeti podlage v političnih razlogih ali njegovih nepopularnih odločitvah. Ne glede na to bi lahko vprašanje politične odgovornosti funkcionarjev uredili kvečjemu celovito in enovito v smislu istočasne ureditve za funkcionarje na državni (predsednik republike, poslanci, državni svetniki, predsednik vlade in ministri) in lokalni ravni (župani, podžupani in občinski svetniki). Državni svet opozarja, da so župani, poleg predsednika republike, edini funkcionarji, ki ga volivci izvolijo neposredno po sistemu absolutne večine, kar pomeni, da so izvoljeni samo ob večinski podpori volivcev.

Državni svet izpostavlja tudi skupno stališče Združenja občin Slovenije, Skupnosti občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije, ki se sicer strinjajo, da bi morali imeti občani možnost preverjanja zaupanja, ki ga imajo voljeni funkcionarji med volivci, vendar je treba vpeljati ustrezne zakonske varovalke, da bi se izognili morebitnim političnim zlorabam vsakokratne opozicije v občinskem svetu oz. nezadovoljnih skupin občank in občanov. Po njihovem mnenju je v primeru širšega nezadovoljstva občank in občanov edina možnost, da se prepreči populistično delo ter zagotovi pravična razdelitev odgovornosti občinskih organov za slabo delo, če se vzpostavi predčasen odpoklic vseh voljenih funkcionarjev v občini.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega zbora je bil določen državni svetnik Milan Ozimič.

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik

